

Werkcode voor freelance journalistiek

Deze werkcode beschrijft de randvoorwaarden waaronder professionele freelance journalistiek is georganiseerd. Freelance journalisten leveren een belangrijke bijdrage aan de journalistieke productie. De groep freelance journalisten bestaat uit degenen die per uur worden betaald en anderen die op opdrachtbasis werken. De code bevat algemene uitgangspunten die gelden voor alle freelance journalisten die professionele journalistiek bedrijven. Verder zijn er specifieke bepalingen voor elk van de twee genoemde groepen.

Ondergetekenden, te weten vertegenwoordigers van Nederlandse uitgevers van nieuwsmedia en de Nederlandse Vereniging voor Journalisten, onderschrijven deze code die tot doel heeft gezonde arbeidsverhoudingen in de journalistieke sector te stimuleren en een goed klimaat voor het bedrijven van uitstekende journalistiek te scheppen.

Uitgangspunten hierbij zijn:

- Het bedrijven van goede onafhankelijke journalistiek, waarbij kwaliteit en creativiteit centraal staan.
- Het stimuleren van werkwijzen waarin journalisten zich betrokken, gewaardeerd en gelijkwaardig voelen, ongeacht de werkrelatie.
- Het in stand houden van een grote verscheidenheid aan verslaggeving in allerlei genres.
- Het stimuleren van een toekomstgerichte sector waarin innovatie wordt omarmd.
- Uitgevers werken met duurzame werkrelaties, waarbij ruimte is voor flexibele krachten in te zetten als de aard van het werk of de omstandigheden daar om vragen (bijvoorbeeld bij piek en ziek, speciale projecten of bijzondere expertise).

Alle freelancers die uit hoofde van hun beroep als journalist werken voor Nederlandse nieuwsbedrijven die deze code hebben onderschreven, kunnen uitgaan van een werkrelatie die gebaseerd is op wederzijds respect waarbij oog voor elkaars belangen centraal staat. Dit wordt als volgt vormgegeven:

- Deze code richt zich op freelance journalisten die als zelfstandig ondernemer werkzaam zijn.
- De overeenkomst tussen opdrachtgever en opdrachtnemer is een overeenkomst tussen zelfstandige partijen. De opdrachtovereenkomst omvat minstens de volgende kenmerken:
 - een beschrijving van de opdracht;
 - afspraken over de duur, wijziging, eventuele verlenging en wijze van beëindiging van de overeenkomst.
- De opdrachtgever en opdrachtnemer zijn tegen elkaar open en transparant over de inhoud van de contractuele afspraken en bijbehorende algemene voorwaarden. Zij handelen over en weer in goed vertrouwen.
- Het tarief komt tot stand op basis van een open overleg tussen opdrachtgever en opdrachtnemer.
- Afspraken worden schriftelijk vastgelegd.
- De opdrachtnemer factureert de opdrachtgever voor de verleende diensten en de opdrachtgever betaalt de factuur binnen de overeengekomen termijn.

Er zijn professionele freelancers die per uur worden betaald. Dit zijn freelancers die in vergelijkbare omstandigheden vergelijkbaar werk verrichten als journalisten in loondienst. Het gaat hier bijvoorbeeld om diensten bij eindredactie, vormgeving en onlineredacties. Voor deze freelancers geldt:

- Het tarief per uur niet minder zal zijn dan 150% van de aanvangssalarissen in de schalen uit de CAO uitgeverijbedrijf.
- De opslag van 50% is een tegemoetkoming in de kosten die een freelancer kan maken voor de bijdrage aan een pensioen- en arbeidsongeschiktheidsverzekering, vakantie, ziekte, acquisitie en administratie.
- Doordat het minimumtarief is gekoppeld aan de CAO voor het Uitgeverijbedrijf wordt deze gelijktijdig met CAO-stijgingen met eenzelfde percentage verhoogd.

Daarnaast is er een grote groep professionele freelancers die per opdracht wordt betaald. Hun werk is niet een-op-een vergelijkbaar met een werkrelatie in loondienst. Hier gaat het om schrijvende journalisten en fotojournalisten die (geregeld of incidenteel) opdrachten van nieuwsmedia aannemen. Voorbeelden van deze freelancers zijn onder meer: auteurs, columnisten, fotojournalisten, camjo's, journalisten die specialistische kennis inbrengen en journalisten die in opdracht bijdragen leveren aan specifieke bijlagen, projecten van tijdelijke duur of van experimentele aard. Voor hen geldt:

- Het tarief per opdracht komt tot stand op basis van een open dialoog waarbij onder meer de omvang van de opdracht, de gevraagde en ingebrachte expertise en de ervaring van de freelancer een rol speelt.
- Het is aan de (hoofd)redactie om keuzes te maken over de inzet van deze freelancers en de hoogte van de vergoeding.
- Voor professionele auteurs en (foto)journalisten stelt de uitgever de tarieven zodanig vast, dat zij in staat moeten zijn een honorarium te verdienen dat tenminste 50% boven het aanvangsniveau van de vergelijkbare CAO-schalen ligt.
- Het door de opdrachtgever te betalen honorarium voor journalistieke producties voorziet in de billijke auteursrechtvergoedingen voor exploitatie-overeenkomsten als deze op grond van de Auteurswet verschuldigd zijn.